

SLOVENSKI NAROD

UREJNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIČEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-21, 31-22, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— R.

IZKljučno ZASTOPŠTVO za oglaševanje v Krajevine Italije in inosekularna medija UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A. MILANO

Račun pri poštno oblikovnem zavodu: Ljubljana št. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A. MILANO.

Strt sovražnih napad na libijsko-tuniški meji

24 sovražnih letal sestreljenih — Naše podmornice potopile velik tovarni parnik in eno torpedjvko

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 9. februarja naslednje 990. vojno poročilo.

Na libijsko-tuniški meji je bil močan napad sovražnika čistočno strt s pomrjo napadalnih letal. Med letalskim napadom na luko Gabes je sovražnik letalstvo izgubilo 12 letal med njimi 6 dvomotornih letal; štiri nadaljnja sovražna letala so sestrelili nemški lovci v spopadih nad tuniškimi ozemljem.

Patrola naših lovecev se je spadla z veliko skupino močno zaščiteno bombnikov in je v sridnih dvo bojih sestrelila dve sovražni letala.

V alžirskih vodah so naše podmornice pod poveljstvom ladjarskih poročnikov Vittorio Petrellija, Campagnana in Dittoria Beltramija torpedirale in potopile eno 10.000 tonski parnik, ki je plul v tovarju in eno torpedjvko. Včeraj so sovražna letala bombardirala zjutraj Mesino in pozno zvečer Palermo. Izgube in škoda se ugotavlja. Se tujci niti ne je bilo 6 letal; eno so sestrelili našo t. e. v bližini Orsa, 3 italijanska in nemška toplotna podmorske obrambe in so ta letala troječila v morje v bližini Torre dell'Orsa, vzhodno Arenella in severno od Montegridina, 2 pa so sestrelili nemški lovec v bližini Pozzulla (Ravusa). Žrtve aletskega napada na Neapelj 7. t. m. znašajo 10 mrtvih in 60 ranjenih med civilnim prebivalstvom.

Oddelku naših lovecev, ki ga navajamo v današnjem poročilu, ker je na tuniškem morju napadel sovražni letalstvo, ki je bil potopjen s številno silno močnejša, in ki je sestrelil dve sovražni letali, je poveljeval kapitan Giulio Giuntella.

Iz nemškega vojnega poročila

Nemško vojno poročilo pravi o bojih v Severni Afriki in v Sredozemlju:

Na libijsko-tuniški meji obmejnem področju se je izjavilo sovražni kov napad proti našim postojankam. Takojšnji protisretni z naše strani je prisilil sovražnika k umiku.

Prisega ministrov

Rim, 9. febr. s. Danes opoldne so novi ministri prisegli Nj. Vel. Kralju in Cesarju, ki jih je nato zadržal v prisrčnem razgovoru.

Novi prefekti

Rim, 9. febr. s. Notranji minister je odedil naslednje preemistivne prefektove: prefekt Oscar Uccelli, sedanjí podguverner Rima, prevzame prefekturo v Milanu, prefekt dr. Vaccari Marcello je premeščen iz Benetk v Neapelj prefekt Gelsio Lugiano, ki je bil na razpoloženju, prevzame prefekturo v Benetkah prefekt iz Cremona Laura dr. Giovanbattista je imenovan za viceguvernerja Rima, prefekt Trinchero dr. Mario se premešča iz Vicenze v Cremono prefekt Neos Dinale iz Savone v Vicenzo prefekt Avalle dr. Enrico, ki je bil na razpoloženju, pa prevzame prefekturo v Savoni.

Kitajski čemvi Ducejevih izjav

Sanghaj, 10. febr. s. Ducejeve besede ob 20letnici ustanovitve Milice je tukajšnji tisk pretekli teden objavil z velikimi naslovi in jih tudi komentiral v številnih navdušenih uvodnikih.

Angleško nezaupanje do Amerike

Lausanne, 10. februarja s. »Gazette de Lausanne« piše v dopisu iz Londona z naslovom »Angloameriške negotovitosti« da je postalo pereče vprašanje odnosov med obema anglosaškima državama V zadnjih treh mesecih je postalo potrebno razčistiti sedanje in bodoče stanje med obema zaveznikoma. Zlasti bo zanimivosti ki so se nakopičile v zvezi z afero Dar'an Giraud, je postalo opasno nasprotje med gledanjem Londona in Washingtona glede političnega vodstva vojne.

Notranja nasprotstva med Rooseveltom in njegovo opozicijo so vznemirujoče vplivala na angleško javno mnenje ker kažejo, da imajo daljnosežne obupne predsednika svoje ovire in določene mete. Zadržanje ameriške javnosti do atlantske listine kaže, da so te mete zelo tesne. Ta listina se zdi nasprotnikom Roosevelta kot izjava osebnih načel predsednika in ne kot deistvo, ki bi obvezovalo politiko Amerike. Res je da ima predsednik v rokah močno oblast toda ni v njegovi moči, da bi obvezal Ameriko za bodočnost. Lahko razvija mednarodno politiko, toda preprečiti ne more da njegov naslednik ne krene v nasprotno smer. Zadržani odločitev glede mednarodnih političnih obvez ne pripada predsedniku temveč senatu.

Angleški tolmachi angloameriških odnosov imajo to stanje vedno pred očmi. Vprašanje, ki temelji na vzemirajočem angleškem javnosti je vprašanje, dokler lahko Roosevelt in Churchill govorita v imenu svojega naroda? Kakšen bo položaj če bo v jeseni 1944 namesto Roosevelta izvoljen predsednik iz skupine izolacionistov? Vsa ne-

Nemški letalski odliki so pradeljali sovražni

Nemški letalski odliki so pradeljali sovražni napadu s presenetljivimi napadi običutno izgube ljudi, težkega orožja in motornih vozil.

Nemški lovci so rakropili ob vzhodni obali Tunisa sovražnikove odličke bombnikov in lovecev in sestrelili pri eni letalski izgubi 13 sovražnih letal.

Za Domovino so padli Januarski seznam izgub

Rim, 9 febr. s. Glavni stan italijanskih Oboroženih sil objavlja: Izgube v mesecu januarju in one ki niso bile vsčete v prejšnjih seznamih, gde katerih so pripadle do 31. januarja predpisane listne in menske značbe so:

Vojstva in Milica: Severna Afrika: padlih 440, ranjenih 592, pogrešanlih 4520. Rusija: seznam padlih in operacijah na vzhodni fronti se ugotavlja glede imenskih oznacb; ranjenih je bilo 10 285, pogrešanlih 27 000. Balkan in ostalo zasedeno ozemlje: padlih 251 ranjenih 415, pogrešanlih 57. Ozemlje Italije: padlih 26, ranjenih 25. Mornarica: padlih 131, ranjenih 324, pogrešan 867.

Letalstvo: padlih 75, ranjenih 110, pogrešanli 108.

Trgovinska mornarica: (od 10. junija 1940 do 31. januarja 1943-XLI) padlih 1892 ranjenih 453.

Seznam padlih so objavljeni v posebnem dodatku k listu »Le Forze Armate«. Glavnim bojem in njihovih družnam ganjena nemilnja hvala domačim domovine!

Seja direktorija albanske fašistične stranke

Tirana, 9. febr. s. V sedežu stranke se je zbral pod predsedstvom ministra Mraaka nacionalni direktorij albanske nacionale fašistične stranke. Zborovanja so se udeležili notranji minister prosvetni minister in minister za ljudsko kulturo ter inspektor PNF. Minister za nik stranke je poročal o delovanju stranke in o njenih načrtih za bodočnost. Glede »danega vojnega stanja in Ekse Mraaka znova potrdil svojo neomajno vero v zmago orožja. Osi ki bo tudi zmaga zavezniki Albanije. Po običajni razpravi, katere so se udeležili tudi član vlade in in ktor PNF v svojstvu generalnega svetovaleca albanske fašistične stranke je bil sklenjeno predložiti ministrskemu svetu neka zakonskih načrtov, ki je izdelala stranka v prid albanskim delavcem ter načrt gde športnega udejstvovanja in Albaniji. Zborovanje se je pričelo in zaključilo s pozdravom Kralju in Cesarju ter Duceju.

Iz ministertva za narodno vzgojo

Rim, 9. febr. s. Minister za narodno vzgojo je p. trdil imenovanje ministrskega generalnega inspektorja dr. Collalina Colalita za šefa kabneta ter je imenoval za svojega osebnega tajnika dr. Iva Mattuccija upravnega direktorja Kr. univerze v P. si.

Cangkajšek se računa več na Ameriko

Buenos Aires, 10. febr. s. Iz kitajskih diplomatskih krogov v New Yorku poročajo, da je Can'kajšek opustil nameravano potovanje v Washington, ker ni dobil zadostnega jamstva za uspeh svojega otiska s katerim je nameraval zbuditi Rooseveltovo zanimanje za obupno stanje Cangkajšev in ga pripraviti do tega, da bi pristal na obrambo in se zavezal tudi za bodočo ost v istih krogih menda da bi morala Amerika za rešitev Kitajške zbrati svoje lastne bojne sile v Pacifiku.

De Gaullevo pritožbo proti Angloameričancem

Lizbona, 9. februarja s. V nekem razgovoru z zastopniki tiska je general De Gaulle obžaloval, da se deg'lizmu prikrivajo angloameriški načrti o bodočnem francoske Afrike, da se Gaullie zjavlja, da se po štiri mesecih zsedbe francoske Afrike po Angloameričanah nahačajo še vedno v ječah stev in degotli. De Gaulle je dočal da se skupina »svobodne Francije«, ki to vod, ne more udeleževati upravljanja francoske Afrike ker se niso bili obnovili francoski zakoni in v francoski Afriki še ni svobode tiska in besede.

Inseriraj v „Slov. Narodu“

UČINKOVITI BOJI V RUSIJI

Uspešna obramba nemških in zavezniških čet proti nadmočnemu sovražniku — Hude sovjetske izgube

Iz Hitlerjevega glavnega štaba, 9. febr. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo: Na jugu vzhodne fronte je naval sovražnik pridobil na silovosti. Nemške čete so bile v obeh bojnih odsekih v težkih obrambnih bojih zaradi ponovnih poskusov sovražnika, da bi z močnimi novimi silami prozli ali obklicili naše črte.

Na zapadnem Kavkazu so bili zavrnjeni krajevno omejeni sovjetski sunki. Proti ponovni sovražnikovi napad na področju izliva reke Dona so v teku lastni protinapadi. Ob spodnjem Donu, na vsem področju Donca in zapadno od oskoškega odseka so boljševiki obnovili svoje napade na široki fronti. Bili so tudi tukaj po težkih bojih zavrnjeni ali preteženi v protinapad. Borbe trajajo dalje. V hudi obrambni borbi so naše oddelke uveljavil zmerom znova proti vsaki sovražnikovi premoči in v naj bolj neugdnih vremenskih razmerah.

V nadaljevanju napadov južno od Ladoškega jezera pot na obrambi fronti so boljševiki utrpeli najtežje izgube brez omejene vrednega uspeha.

V vzhodni Kareliji je bilo zavrnjenih več sovražnih sunkov, ki so bili z ed. n. ne glede na izgube ljudi in materiala.

S prekršitvijo švedke nevtiralnosti so posamezna sovražna letala priletela v pretekli noči na Vzhodno morje. Ni bilo ugotovljeno, da bi bila metala bombe.

Silovost bojev na južnem odseku

Berlin, 9. febr. s. Glede borb na južnem odseku vzhodne fronte, se doznavajo iz vojaškega vira naslednje podrobnosti:

Nemške čete so bile v tem odseku fronte večerj v hudih obrambnih bojih z znatnimi sovjetskimi silami ki so napade v nekaterih odsekih z dostaj se nezableno silovitostjo. Vzdelež spodnjega Donca in v vsem področju Donca so se nadalje ojačali sovjetski napadi ob silovitih snežnih zametih. Po ostrem topniškem dvo boju so nemške sile odbile vse sovražne ofenzivne jurke in zadale nepovratno največje izgube na južni fronti in drugem orožju. Na neki točki fronte, kjer je uspelo sovražnikovo vdreti, so se madžarske čete, ki se že več dni bore ob strani nemških, da bi preprečile nevtiralno obkrožitev ki je grozila bližnjim divizionom. Utriale do zadnjega nabeha mnogo močnejšemu sovražnikovi ter tako omogočile sedanji edini čam izvedbo potrebnih kretnj.

Ključni neugodnim vremenskim okoliščinam je bilo nemško letalstvo v teborbah zelo aktivno. Podpisalo je borbe na konnem bombardiralo oskrbovalna poto sovražnika ter se često zapletlo v borbe s sovražnikovimi lovci. Neki s strojivom navedeni utak ki se ga nemška letala zadela v polno, je zletel v zrak.

Uspehi japonskih sil na južnem Pacifiku

Na Salemskem otočju in na Novi Gvineji so japonske oborožene sile v celoti dosegle svoje cilje in prizadejale sovražniku hude izgube

Tokio, 9. febr. s. Japonski glavni stan poroča, da so japonske vojske in mornariške sile v skupni Salomonskih otokov in Nove Gvineje od preteklega poletja uničile 25 000 sovražnikove sestrelile 230 nasprotnih letal razdelale 30 topov in razdelale ali zažale 25 oklopnih avtomobilov. Japonske vojske in mornariške sile v južnem Pacifiku so od preteklega poletja poslate edince na Salemske otoke in na Novo Gvinejo ter se zasedle strateške postojanke in onemogčile sovražne protinapade in tako postavile temelje za nove operacije.

Poveljništvo dodaja da so japonske čete, ki so napredovale proti Runi na Novi Gvineji da bi olajšale mrež menovane operacije, ključ številnih premoči sovražnika strle žilav sovražni odpor. Ob koncu januarja so se te čete pot zaključitvijo svoje misje premestile na druge točke. Enako se je zgodilo s silami ki so imele nalogo ščititi operacije na otoku Guadalcanaru v skupni Salomonskih otokov. Pevsod so Japonske stalno in močno priekali na svražne sile, ki so bile na ta način zadržane da se je lahko izvedla preemistitev japonskih oddelkov v največem redu.

Japonske izgube v teh operacijah so bile 16 743 padlih v borbi ali umrli in za posledicami dobljenih ran ter 139 letal ki so se vrlega na sovražne objekte in se niso več vrnila. Japonske izgube so torej zdleka manjše od izgub, ki so bile zadane sovražniku.

Novi japonski proračun

Tokio, 9. febr. s. Japonski tisk poroča, da bodo razpisana državna posojila za 21 milijard in 420 milijonov jenov. Listi podčrtavajo nadalje da znaša redni in zredni proračun za novo proračunsko dobo 36 milijard in 36 milijonov jenov za 11 milijard 42 milijonov več v primeri s prejšnjim proračunskim letom. Spričo tega da znašajo navadni dohodki 50 milijard jenov, izhaja, da je 74 odstotkov dohodkov v proračunu določenih za nadaljevanje vojne.

Tokio, 9. febr. s. Parlament je soglasno odobril izredni vojaški proračun z vsoto 27 milijard jenov.

Tudi na področju zapadno od Oskola so boljševiki, izkoriščajoč neprestane snežne viharje, napadli na dolgi fronti, čeprav je bilo uničenih veliko številno sovražnih tankov, vendar n' bilo mogoče preprečiti, da ne bi boljševiki na nekaterih točkah pridobili na terenu. V najtežjih okoliščinah je bil tudi v tem predelu prspevek nemškega letalstva izredno velik, zlasti z bombardiranjem zbirališč sovražnih čet in topništva.

Borbe na področju Dona in Donca

Berlin, 8. febr. s. Glede borb, ki se nadaljujejo na vzhodni fronti, obveščajo iz poučenega vira, da so boljševiki tudi večerj v odseku spodnjega Donca in v področju Donca nadaljevali v glavnih točkah velike zimske bitke s svojimi silovitimimi napadi. Nemške čete so jih odbile deloma po ostrih borbah, deloma v protinapadih. Borbe se nadaljujejo.

V o'seku zapadno od reke Oskol nudijo nemške čete srdit odpor močnim sovjetskim silam, ki neprekinjeno napadajo. Med protinapadi so boljševiki utrpeli ogromne izgube. En sovražni bataljon je bil ves uničen.

Madžarsko poročilo

Budimpešta, 9. febr. s. Poluradno poročilo javlja, da madžarske čete zadajajo južnozgodno od Voroneža sovražniku že nadalje hude izgube. V obrambnih borbah o g'ljivi taktiki so bile dosežene znatne prednosti.

Boji na finskem odseku

Helsinki, 9. febr. s. V zadnjih 24 urah so finske patrulje na front Karelijske črte in Aunuske ožine dosegle uspehe in uničile utrdbe.

Podmornice preprečujejo anglosaške načrte

Monakovo, 8. febr. s. »Münchener Neuste Nachrichten« tolmajoče novo nemško izdano poročilo o zmagi podmornice na Atlantski ku kot najboljši dokaz tesnega soledovanja med različni rodovi orožja nemških oboroženih sil. Kadar koli se sovražnik pripavlja, da bi oskrbel svoje vojske s potrebnimi in na aljeval započeto ofenzivo ali ob pričetu nove ofenzive, napadejo podmornice s skrajno odločnostjo ter pršajo na dnu morja tanke, letala, strelivo, živč in gorivo. Ko je »Economist« trdil, da Anglija lahko izgubi vojno na morjih, nikakor ni pretiraval velikanske nevtiralnosti, ki preti Anglosasom, ki ne morejo najti sredstev za obrambo, med tem ko podmornice Osi v vedno številnejših rojih nadzirajo vsa pomorska poto. Spomin na leto 1917, ki ga je dramatično obudil v svojih spominih orl Jillico, leži kakor mora nad Anglijo, ki pripravlja s svojimi ameriški bratrci vedno nove ofenzive, za katere je potrebno

izaklonišča sovražnika, ki je imel znatne izgube. Sovjetski oddelek, ki je skušal prekorati Oneško jezero, je bil odbit pe siloviti botbi, ki je trajala eno uro, Na fronti Vzhodna Karelije ojačeno delovanje patrulj.

Odlikovanje španskega poveljnika v Rusiji

Berlin, 9. febr. s. Hitler je odlikoval generalnega majorja Infanta, poveljnika »sinje divizije«, z železnim križem I. razreda.

Močen svjetski partizanski oddelek uričen

Berlin, 9. febr. s. Te dni so se zaključile, kakor se doznavajo iz preoblaščenega vira, obsežne policijske operacije, ki so se pričele ob koncu januarja proti 3000 partizanom, ki so se zagradih v nekem gozdnatem predelu južnozgodno od T-ropea. Čeprav je bil sovražnik zaščiten z močno obrambo, se je nemški četam posrečilo potisniti ga v ostrih borbah na temnejši prostor. Po uničenju prve skupine okrog 600 partizanov so nemške čete 7. t. m. začele uničevati glavno uporiških sil. Ob tej priliki je bilo zajetih mnogo protitančkov, k' h topov, navadnih topov, strojnica, m. žrnarjev, in pušk.

Kršitev švedske nevtiralnosti

Berlin, 9. febr. s. V noči 9. februarja je nekaj sovražnih letal, ki so kršila značno suverenost Švedske preletelo, kakor se doznavajo iz preoblaščenega vira, baltičko področje, ne da bi letala metala bombe.

Stockholm, 8. febr. s. Preteklo noč je švedsko protiletalsko topništvo v južnozgodni Skandinaviji streljalo na tuj letala ki so letela nad švedskim ozemljem. Posebno živahen je bil topovski ogenj proti polnoči v Trällborgu.

astronomsko število letal in mnogo letil.

Na razpologo pa ni niti letal niti ladij. »Abendzeitung« poudarja, da se akcijsko področje podmornic Osi razširja od norveškega otoka Jan Mayen na Grönlandiji, od Medvedjih otokov do Malih Antilov, od južne ameriške obale do Sredozemskega morja, kjer je bila pred dnevi žrtve n ših torpedovk ena izmed najnovjših angleških križark razreda »Dido«.

Lizbona, 9. febr. s. Vprašanje podmorniške vojne je še vedno v ospreju zanimanja ameriškega tiska. Imenovanje admirala Dönitza za vrhovnega poveljnika Hitlerjeve mornarice je nadaljnji dokaz, da se Nemčija pripravila na najvišji napor v podmorniški vojni, piše »New York Times« ter dodaja: Zavedati se moramo, da s podmornicami Nemčija lahko zmaga v vojni. Brez dvoma lahko pričakujemo ne samo večjih izgub na tonaži, temveč tudi večjih izgub naših mornarjev.

Solidarnost Bolgarije s silami Osi

Sofija, 9. febr. s. Notranji minister Gabrovski je govnil v Klevu pred veliko množico ljudstva. Obširno se je bavil z notranjim položajem v Bolgariji in z njenimi m' odnosi do inozemstva. Po prikazu najnovjših mednarodnih dogodkov je zatrnil, da ves svet preživlja pomembne in odločilne dneve. Minister je rekel: Naj bodo s'le, s katerimi razpolagajo Anglosas, kakršne koli, zmagala bo gotovo Os. Za bolgariki narod (bstoja samo pot korakanja ob strani njegovih velikih zaveznikov. Bolgarski narod mora biti pravljen podpirati z vsemi močmi sile Osi v veliki bitki, kajti zmaga Osi bo tudi zmaga Bolgarije.

Sofija, 9. febr. s. Uradno javljajo, da se bo Bolgarija udeležila prihodnjega velesejma v Smirni. Ta sklep bolgarske vlade tolmajoče kot dokaz dobrih političnih odnosov, ki obstojajo med Bolgarijo in Turčijo.

General Haase umrl

Berlin, 9. febr. s. Umrl je general Kurt Haase, poveljnik neke nemške armada. Hitler je odredil državni pogreb za generala, ki se je posebno izkazal v vojni na Poljskem in Franciji, kjer je bil odlkovkan z vitežkim križem reda železnega križa.

Finska in Madžarska

Helsinki, 9. febr. s. Podpredsednik finskega parlamenta Linkomies, ki se je vrnil v domovino z uradnega potovanja po Madžarski, je obiskoval vtiše v dolgem in zanimivem članku, ki je izšel v listu »Uusi Suomi«. V članku omenja ganljivosti ob sprejemu pri madžarskem regentu, ki ga spomnja po zunanosti in osebnosti na maršala Mannerheima. Ugotavlja, da je madžarsko narodno življenje v dobrih in trdnih rokah in da so enaka čustva vodila Madžarsko v vojno za obrambo zapadne kulture kakor čustva, ki prešinjajo borečo se Finsko.

Carigrád, 8. febr. s. Latentno politično krizo v Iranu je pripisati po mnenju dobro obveščeni perzijskih krogov naraščajoči opoziciji proti predsedniku ministrskega sveta Saltanu, ki se je razkrinkal kot lutka angleške politike. Večina ministrov, ki je odstopila, obdoljuje Saltana, da stremi pod pretvezo življenjskih gospodarskih potreb države po popolni diktaturi, da bi Iran zapeljal v vojno. Ta nevarnost se vedno bolj širi tudi med prebivalstvom, ki ni naklonjeno Saltanu.

Promet z nepremičninami v januarju

Na prdročju mesta Ljubljane je bilo prodanih nekaj večjih nepremičnin — Povpraševanje in ponudba sta normalna

Ljubljana, 10. februarja

Nepremičninski trg se je v januarju razvil kakor prejšnja dva meseca, ko je po kratkem zastoju znova oživel. Zanimanje za nepremičnine je še vedno znatno, ponudba pa je za povpraševalce zadovoljiva. Kdor razpolaga s primerno gotovino, lahko po volji izbira. Še vedno je nekaj nepremičnin, ki naglo menjujejo svoje lastnike. Na drugi strani pa so bili ponekod razporejeni večji zemljiški kompleksi, ki jih sedaj lastniki zapovestje razprodajajo.

V januarju je bilo uveljavljenih nekaj kupoprodajnih pogodb za večje nepremičnine na področju mesta. Novi lastniki so očiščeli zanje težke stotisočake, v enem primeru celo nekaj nad 1 milijon lir. Kot ponudniki nastopajo na nepremičninskem trgu tudi denarni zavodi z nepremičninami, ki so jih še v predvojnih časih kupili na prisilnih dražbah, ko so šttili svoje terjatve.

V januarju so bile odobrene razen tistih, ki smo jih omenili že v januarjem poročilu, še naslednje nepremičninske nakupne pogodbe:

Josef Jurčić, uradnik pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani in Sattnerjeve ulice na Viču, je prodal Jakovu Zalarju iz R.žne doline, Cesta VIII. vrtno parcelo v kat. obč. Viču v izmeri 455 m² za 10.500 lir.

Erna Reboljca, žena posestnika in trgovca v Koltnikovi ulici, je prodala nedoletnemu Marijanu Verovšku, dijaku iz Dalmatinove ulice, Jožetu Verovšku, trgovcu iz Nunske ulice, Juriju Verovšku s Sv. Petra ceste in trgovki Anici Rustjevi iz Gajevje ulice svojo nepremičnino v kat. obč. v Kapucinskem predmestju t. j. tri nadstropno hišo na Cesti Viktorija Emanuela III. št. 20 za 1.200.000 lir. Nedoletni Marijan Verovšek je postal lastnik polovice nepremičnine, ostali kupci pa vsak do ene šestine.

Teoarski mojstri d. z. o. z. v Ljubljani so prodali Valeriju Pavšiču, posestniku v Riharjevi ulici, njivsko parcelo v kat. obč. Trnovskem predmestju v izmeri 829 m² za 32.000 lir.

Josef Kunc, posestnik na Rudniku, je prodal Evi Müllerjevi, gostilničarki na Karloviški cesti, gozdno parcelo s prličim temeljem za stavbo v kat. obč. Rudniku za 7.500 lir.

Josef Janežič in Martin Boh, oba posestnika v Grosupljem, sta zaradi arondacije svojih kmečkih posestev sklenila menjažno pogodbo. Boh je odstopil Janežiču travnik v izmeri 733 m², Janežič pa Bohu njivsko parcelo v izmeri 136 m².

Marija Skofova, posestnica v Karunovi ulici, je prodala Jakobu Skofu, posestniku v isti ulici, travniško parcelo v kat. obč. Trnovsko predmestje v izmeri 459 m² za 5.000 lir.

Iza Premrova z Vrtače je kupila v kat. obč. Zgornji Šiški tri njivske parcele. Za dve, ki merita 557 m² cziroma 609 m² je plačala 59.000 lir, za tretjo v izmeri 707 m² pa 39.000 lir.

Oskar Kosler, veleposestnik v Ortnoku, je prodal Ivanu Petkovskiju, posestniku iz Išanske ceste, parcelo v kat. obč. Karlovškem predmestju v izmeri 32.909 m² za 20.000 din (pogodba je bila sklenjena konca maja 1941).

Ivan Kogovšek, posestnik in kovinarski mojster iz Kamn-goriške ulice, je prodal Vinku Mlakarju iz Knezove ulice travniško parcelo v kat. obč. Dravljah v izmeri 626 m² za 9500 lir. Isti je prodal Jožetu Dobnikarju, krojaču v Kozarjah, travniško parcelo v kat. obč. Dravljah v izmeri 685 m² za 10.000 lir. Končno je proval Mariji Muharjevi, zasebnici iz Javčnikove ulice, travniško parcelo v kat. obč. Dravljah v izmeri 966 m² za 14.500 lir.

Med Ano Lukičevo, posestnico in trgovko s Sv. Petra ceste ter njenima sinovoma Zvonimirjem in Ivom Lukičem je bila sklenjena izročilna pogodba, s katero je Ana Lukičeva izročila svojima sinovoma vsakemu do polovice svoje (delno polovico hiše št. 79a na Sv. Petra cesti).

Nedoletna Gabrijela Ham, d. jakinja iz Trnovskega pristani je postala lastnica njivske parcele v kat. obč. Zgornji Šiški v izmeri 756 m² za 38.000 lir.

Albina Kraljeva, posestnica v Ročni do- lni, Cesta IX. je prodala Mariji Jakupovičevi, trgovki s Sv. Petra ceste vrtno parcelo v izmeri 378 m² in stavbno parcelo v izmeri 81 m² s hišo št. 25, kat. obč. V ču za 105.000 lir.

Ljubljanska kreditna banka je prodala Leonu Souvanu, trgovcu na Mešnem trgu, vrtno parcelo v kat. obč. Gradiskem predmestju. Parcela meri 1726 m² in je kupce plačal zanjo 350.000 lir.

Franc in Vida Wagner iz Strelške ulice sta kupila v kat. obč. Ljubljana-mesto parcelo za 975.000 lir.

Kmetijska posejilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani z. z. n. j. je prodala Ivanu Avšiču, trgovcu v Prešernovi ulici, v kat. obč. Zgornji Šiški več parcel: prvo na kateri stoji gospodarsko postopje, v izmeri 24 m², drugo prav tako za gospodarskim posopjem v izmeri 199 m² in njivsko parcelo v izmeri 1344 m² za 680.000 lir.

Ivana Zechnerjeva, posestnica iz Linhartove ulice, je prodala Mariji Kireničevi, iz Jernejeve ulice v davčni obč. Sv. Petra predmestju I. del hišo in vrt v skupni izmeri 392 m² za 40.000 lir.

Julija Fokarjeva z Dolenske ceste je kupila v kat. obč. Trnovskem predmestju tri parcele za 60.000 lir.

upokojen. In kakor dr. Vrtačnik in drugi tovariši maturanti udeležujejo eden prvih latinskih stavkov iz I. razreda gimnazije: »Agricola arat ter je zadovoljen procul negotiis«.

Prof. Fran Vadnjal, predsednik bivš. dež. šolskega sveta, nam je kot starosta maturantov iz l. 1892 s cicerovsko zgovornostjo na temelju študije »De senectute« izkušal

dokazati izrek: »Blataena je starost.« V dokaz nam je navajal bistrost, plodovitost in zdravstveno neomajnost Katona starejšega Censurina, ki je haje imenito rogovilli še z 89 leti. A popolnoma ni uspel naš Cicer. Smejali smo se, zapeli »Post moletam senectutem nos habebit huius« — pa trčili z jubilarji: Živeli!

Lansko vino najboljšje v tem stoletju

Naši vinogradniki so lahko zadovoljni s količino in kakovostjo lanskega pridelka

Ljubljana, 10. februarja

Izredno ugodno lansko vreme za vinogradništvo je zelo dobro vplivalo na lanski pridelkek vina. Silno redke so tako dobre vinske letine po kakovosti in količini. Pridelkek je sicer večkrat sorazmerno precej dober, a ga je malo. Lani je pa bilo mnogo grozdja in bilo je izredno sladko. Oglejmo si zdaj, kaj pravi v letniku 1942 naš vinarski strokovnjak ing. Ivo Zupančič v zadnji številki »Kmetovalca«!

Strokovnjak pravi, da je pri njivskih in travniških pridelkih kakor tudi pri sadju in zelenjavi vsako leto razlika v glavnem le v množini, med tem ko je kakovost v glavnem nespremenjena. Pri vinskem pridelku je drugače. Vsak dober vinogradnik, kakor tudi vinski trgovec in gostilničar dobro ve, da dva vinska letnika nista enaka tudi v daljši dobi po kakovosti, a tudi ne po količini; sleherni vinski letnik ima svoje posebnosti.

Na pridelkek vplivajo številni činitelji: vrsta, podlaga, kakovost zemlje, poletno vreme, dozorelost lesa v prejšnji jesni, prejšnja zima, vinogrdna rez in sploh vsa dela v vinogradu od gnojenja do zatiranja škodljivcev. Toda glavni činitelj je vreme v vsej vegetacijski dobi, odkar so trte začele zeleneti, do dozorelosti grozdja. Kakšno je bilo vreme lani, da je tako ugodno vplivalo? Ko so se v poletju 1941 razvijala zimska očesa na letnih mladcih, je bilo vreme primerno vlažno in ne preveč vroče. Prehrana nastajajočih zimskih očes je bila dovoljna. Jesen je bila do 23. oktobra, ko je zapadel sneg, prav lepa; les je lahko dobro dozorel in z njim tudi očesa z osnutkom prihodnjega nastavka. Že leta 1941 so lahko sklepali, da bo lanska letina dobra. — Lanska zima je bila zelo dolga, suha in mrzla; najmržnejši dan je bil 23. januar. Huda zima je trajala približno do sv. Matije. Sneg je kopnel počasi ter je skopnel do sreda marca. Toplo vreme je trajalo precej časa nepretrgano in ob jožefovem so v nekaterih krajih že slišali ermenje. Čeprav je bil mraz v lanskimi zimski hud, vendar ni napravil večje škode v vinogrdih. Zaradi mraza so trpeli le vinogrdi v nižjih legah, ki niso primerne za trto, odnosno le posamezni, oslajbeni ter zato manj odporni trsti. — Prvi in zadnji teden

sta bila prava aprilska, mokra in hladna. le sredina meseca je bila suha in toplejša. Zato je trta začela le počasi odganjati. Tu di začetek maja je bil malo hladen in deževen, nakar je sledilo toplo vreme do ledenih noč. V drugi polovici maja je bilo najlepše vreme. Povsod se je pokazal odlični nastavek grozdja. Junij in julij sta bila topla, vendar ne vroča, za vegetacijo zelo ugodna. Tudi prehudih neviht ni bilo. Poletno vreme je bilo tako ugodno, da se peronospora ni nikjer razširila v škodljivo mero. Poletno vreme ni bilo že dolgo tako ugodno za vinogradništvo kakor lani. Pravo poletje se je začelo šele 13. avgusta, ko je bil zadnji možnejši naliv, posledje je bilo vreme vroče in suho do 13. septembra. Grozdje se je že začelo mehčati. Nastopila je huda suša, ki je prišla v nekaterih višjih legah do živega tudi trtam, da je grozdje začelo veneti. Po 13. septembru je nekajkrat deževalo do konca meseca, vendar se ožračje ni ohladilo. Toplo vreme je trajalo še oktobra. — Trgatev so opravili povsod ob lepem vremenu. Na Dolenjskem je bila trgatev končana v začetku oktobra. Grozdje je bilo v glavnem zrelo in zelo zdravo kakor le redko. Vinogradniki so bili lahko zadovoljni s količino in kakovostjo pridelka.

Kako dober je bil lanski pridelkek, sprevidimo iz tega, da so imeli mošči vrst ru- landec, traminec, beli burgundec, renski in laški rizling splošno okrog 22 do 24% sladkorja, kar je res nekaj izrednega. Kraljevin je imela 19—20% sladkorja, zlahtnina, kavčina in druge navadne vrste 17—18% pri kislini 6—9%. To pač dovolj pove poznavaocu vina, kako dober je lanski pridelkek. Vsak vinogradnik, ki je potrgal lani ob pravem času, ima zdaj v kleti letnik takšne kakovosti, ki se lahko kosa z najboljšim v tem stoletju. Sodijo, da je lanski letnik najbolj podoben sedemnajščaku (1917), če ni celo bolj. Sedemnajščak je pa bil daleč najbolj letnik v tem stoletju. Lahko torej rečemo, da je lanski letnik deslet najboljši v tem stoletju. Pomembno je pa tudi, da je bil lani pridelkek tudi mnogo večji kakor leta 1917. Letnik 1942 bo še dolgo slovel. Naj bi bil izpodbuda našim vinogradnikom, da bi tudi posledje posvečali enako ljubezen vinogrdom!

Delo GILL-a

Titkovni urad Zveze fašjev sproča: 9. t. m. je bila predstava umetnikov drame za organ. ziranca GILLA. Uprizorjene so bile »Peterčkove poslednje sanje«.

Razen organiziranja GILL-a so predstavi prisostvovali vsi gojenci nadaljevalnih šol in gojenci zveznega vzgojevališča.

Navzoča sta bila zvezni podpoveljnik in zvezna nadzornica GILLA. Vsi navzoči so z zanimanjem sedili predstavi.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 10. februarja: Školastika.

DANASNJE PREDSTAVE

Kino Matica: Rigoletto in Sim rečelega Korzarja.

Kino Sloga: Angleški kralj ne plača.

Kino Uniön: Nevesti soprog.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Iz Spodnje Štajerske

Srebrna poroka. Lastnik in ravnatelj zaezabne trgovske šole v Mariboru prof. Maks Kovač je praznoval 2. t. m. s svojo ženo Hildo roj. Hofbauer srebrno poroko. Ravnatelj Kovač je deloval že več let pred prvo svetovno vojno.

Spodnja Štajerska za zimsko pomoč. Letošnje pokrajinsko nabiranje prostovoljnih prispevkov za zimsko pomoč je bilo na Spod. Štajerskem zelo uspešno. Vrglo je 1.290.459,63 mark. Uspeh je bil za 910.494 mark ali 327% večji od lanskega. V celjsko mokrözru so nabrali 377.318,13, v ljutomerskem 63.036,17, v Mariboru-okolici 160.283,94, v Mariboru-mestu 370.433,42, v ptujskem 112.054,19, v brežiskem 104.907,18 in v trboveljskem okrožju 102.426,60 mark. V primeri z lanskim letom je dalo celjsko okrožje letos 315% več, ljutomersko 166%, Maribor-okolica 163%, Maribor-mesto 225%, ptujsko 182%, brežiško 451 in trboveljsko 216%.

Nesreče. V Limbužu je merjavce napal 22letno dekle Ano Slokovec in jo hudo ogrižel. Avto je podrl 34letno služkinjo Berto Filipič v Mariboru. Pobila se je močno po glavi. Poljedelski delavec Janez Kosar iz Maribora je padel tako nesrečno, da si je hudo poškodoval levo koleno. Desmo roko si je zlomila 53letna dekla Marija Turšič iz Pohorja. Levo nogo si je zlomil 44letni uslužbenec Fric Eisner iz Spodnjega Radvanja. Težke notranje poškodbe je zadobil pri palcu 34letni uslužbenec Stefan Kelc iz Radgone. V noči na 31. januar je vozil graški avtoprevoznik Johann Wirmsberger iz Spod. Štajerske brez dovoljenja nakupljeno vino. Seboj je imel štiri spremenjivalce. Na ostrem ovinku je pa zavozil v brzovelcen drog in ga porušil. Avto je podrl tudi bližnji konfin, potem se je pa prevrnil v jarek. Kajetanu Manningerju se je zavrhil težak sod na nogo in mu jo zlomil. Vino se je večinom razlilo.

Lep življenjski praznik. V Mariboru je praznoval v petek 80letnico rojstva železniški vpokojenec in hišni posestnik Karol Namestnik. Obenem je praznoval zlato poroko.

Štajerski večer v Slovenjgrodu. V korist zimске pomoči je bil prirejen v Slovenjgrodu štajerski večer. Spremljeval ga je obšagal štajerske sege in navade v beseli in pesmi. Prireditelj je vrglo za zimsko pomoč 2.500 mark.

Trojka ljubljanskih sedemdesetletnikov

Spomin na vesele študente pred polstoletjem

Ljubljana, 10. februarja

Gimnazijski maturant letnika 1891-92 so lani 5. oktobra kar natihem obhajali 50. letnico svoje zrelosti. Ta zrelost, ki jim je bila priznana julija 1892, se je kajpak v dolgi dobi nadaljnjih polstoletnih let izdatno stopnjevala in se izkazovala bolj ali manj plodovito v raznih cerkvenih in posvetnih poklicih. Naši dnevniki poročajo o zaslužnih naših jubilarjih, a seveda včasih tudi koga prezre. Niti novinarji, ki imajo priznana najdaljše nosove in največja usea, vsega ne izlovajo in vsega ne zvedo.

Leta 1871—73 n. pr. so nam rodila nekaj mož, svojiskih, izredno nadarjenih in po svojem delovanju za našo prosveto ali socialno življenje pomembnih, ki bi ne smeli ostati že pozabljeni. Naj se spomnim najprej pokojnikov: Ivan Bernik s Šmarjetne gore pri Kranju, mlad profesor v Idriji, Celju in Ljubljani, je bil eden najglobljih, duhovitih filozofov, ki je s svojimi spisi v Lj. Zvonu, v letopisu Slovenske Matice, Vesni i. dr. zbujal najvišje nade. Umrl je tragično v Ljubljani. Ali Karel Geiger, učiteljski sin, rojen v Sorci nad Železniki, je bil eden najboljstreljih slovenskih akademikov, soustanovitelj prvega visokošolskega glasila »Vesne«, njen sodelavec in avtor povesti »Bogavovje«, ki jo je napisal vs naturalistični tehniki, kakor trdi A. Slodnjak, a ne ve, kdo je bil nekisi Dragan. Geiger je umrl že kot dunajski jurist za jetiko. Bil je brat znanega, tudi že pokojnega ljubljanskega zdravnika, ali Ivo Šubelj, Kamničan, izreden talent, sija- jev pravnik in original, ki je takisto še mlad zapadel v duševni mrak in umrl.

Mar ni nikogar, ki bi rešil spomin na te po svojih duševnih visokih vrhnih vezanjivne in po njih usodah izredne mlade moze? Koliko tragike, koliko borb in pa romantike, a tudi vzbudljive vzglednosti leži neodkrita pod temi imeni! Prijatelji, napišite o njih, ki bi bili danes še zmerom lahko koristni in časti vredni sedemdesetletniki! Vsi ljudje baje vse vedo. Saj je dovolj, če poveste vsaj nekaj o teh in še drugih; zanamci pa bodo lahko navedbe dopolnili...

Pokojniki, ki sem jih navedel, so bili maturanti leto pred nami. Tovariši so bili Fr. S. Finžgarja, kateheta Antona Čateza, umetnostnega zgodovinarja Josipa Dostala, sodnika Ant. Mladiča, dr. Vlad. Ravnikarja, sodnika dr. Rud. Sterleta, odv. nika dr. Emila Treota, pa zopet dveh pokojnikov nepozabnega spomina: ravnatelja gimnazije in odličnega matematika Jakoba Zupanciča (enega najbolj plemenitih mož, kar sem jih srečal v svojem življenju) ter Jož. Prevca, sodnika, zglečno zavednega in neustrudljivo delavnega moža, organizatorja in aranžerja.

Vsi ti so bili ali bi bili ali celo bodo jubilarji v družbi sedanjih sedemdesetletnikov.

Ah spomini so me zanesli k maturantom pravnikom, pa se vračam k trojki sedemdesetletnikov maturantov iz leta 1892. V zunanje skromni, a notranje izvrstni gostilni na Viču smo se sešli ljubljanciantreh jubilarjev.

Nakazovanje in razdeljevanje racioniranih živ

Ljubljana, 10. februarja

Prehranjevalni zavod Vis Komisarjata za Ljubljansko pokrajino obvešča vse trgovce z racioniranimi in kontingentiranimi živilii, da bo nakazovanje in razdeljevanje rac. živil za marec po naslednjem vrstnem redu:

Nakazovanje: 11. februarja A—B, 15. februarja C—F, 16. februarja G—I, 17. februarja J—Ke, 16. februarja Ki—Ku, 17. februarja M, 18. februarja L, N—Op, 19. februarja P, 20. februarja R—S, 22. februarja T—Z, 23. februarja peki A—O, 24. februarja peki P—Z.

Razdeljevanje: 15. februarja A—F, 16. februarja G—K, 17. februarja L—M, 18. februarja N—P, 19. februarja R—S, 23. februarja T—Z, 24. februarja Zadržuge, 25. februarja peki A—O, 26. februarja peki P—Z.

Vsa racionirana živila se bodo izdajala iz skladišč I. Vok Bleiweisova cesta in A. Volk Resljeva cesta. Pri prevzemu nakazila bodo trgovci obveščeni, iz katerega između navedenih dveh skladišč bodo preleteli blago.

Sportni pregled

Najboljši evropski poklicni boksarji

Vrhovna evropska zveza poklicnih boksariev (APPF) je objavila naslednji seznam najboljših evropskih poklicnih boksariev v moški persosni tek: lahki, polsrednji, srednji polteški in težki skupini:

- Urbinat (Italija) evropski prvak — Antassi (It) — Ortega (Španija) — Schiffers — (Nem. štija) — Offermans (Nem.) — Belardinelli (It) — Lehvén (Finska) — Marabto (It) — Chiac (Rumunija) — Camin (Sp)
- Peresnolaska skupina
  - Bondavalli (It) evropski prvak — Ludver (Sp) — Lagrand (Nizozemska) — Libraro (Sp) — J Preve (Belgija) — Perez (Francija) — L. Popescu (Rum) — Pat-Dim (Niz) — Phil Dolhem (Bel) — Oren (It).
  - Lahka skupina
    - Botta (It) evropski prvak — Proietti (It) — Nicolaas (Niz) — Omar le Noir (Fr) — Donatiana (Fr) — Fabiani (It) — Minelli (It) — Bisterzo (It) — Alvarez (Sp) — Eber (Nem).
  - Polisrednja skupina
    - Cerdan (Fr.) evropski prvak — Peire (It) — Palermo (It) — Wouters (Bel) — Kou'dri (Fr) — Beny Levy (Bel) — Ferrer (Sp) — Pedro Los (Sp) — Alban (Portugalska) — Deyana (It).
  - Srednja skupina
    - Besselmann (Nem.) evropski prvak — Luca van Dam (Niz) — Arai (Sp) — Desneaux (Fr) — Elycy (Sp) — Palmirini (It) — Joe Barun (Fr) — Dinuf (Fr) — Drescher (Danska) — Paco Bueno (Sp).
  - Polteška skupina
    - Musina (It) evropski prvak — Seidler (Nem) — Vogt (Nem) — Goffaux (Bel) — Roth (Bel) — Guedos (Port) — Rossi (It) — Mastin (It) — Petrescu (Rum) — Roth (Bel).

Teška skupina

Neusel (Nem) — Musina (It) — Seidler (Nem) — Tandberg (Sved) — Goffaux (Bel) — Sys (Bel) — Lazzari (It) — Heuver (Nem) — Kelblin (Nem) — Sewdel (Nem).

Ta pregled, v katerem manjka iz neznanih razlogov razporeditev v skupini petelinke težje in ki velja za stanje, kakršno je bilo konec lanskega leta, bi dal po točkah naslednje razvrstitve držav, ki jim posamezni boksarji spadajo: 1. Italija 120 točk, 2. Nemčija 69, 3. Španija 50, 4. Francija 46, 5. Belgija 44, 6. Nizozemska 25, 7. Rumunska 10, 8. Portugalska 8, 9. Švedska 7, 10. Finska 4 in 11. Danska 1 točko.

Iz zgodovine švicarskega nogometa

Švicarji igrajo nogometno prvenstvo že 46 let. Začeli so celo eno leto pred Italijani. Skupno so do danes odigrali že 43 prvenstev. Naslov prvaka si je v tem času osvojilo približno zelo veliko število moštev. Nič manj kakor 14 klubov se je že okitilo s prvenstvenim naslovom. Kateri klub so bili doslej prvaki in kolikokrat kaže naslednji pregled:

Grasshoppers Curih	10
Servette Zeneva	9
Young Boys Bern	6
Lausanne-Sports	4
Lugano	2
Aarau	2
Zürich	2
Winterthur	2
Anglo-American Curih	1
St Gallen	1
Brühl. St Gallen	1
Cantonale Neuchatel	1
Winterthur Veitheim	1
Etoile Chaud de Fond	1

Od vseh teh moštev je edino Young Boysu iz Berna uspelo odnesti prvo mesto trikrat za povztr. Blo je to v letih 1909 do 1911. Od leta 1930 naprej se si prvenstvo osvojili naslednji klubi: 1930—1931 Lausanne-Sports 1932—1933 in 1933—1934 Servette Zeneva 1934—1935 in 1935—1936 Lausanne Sports 1936—1937 Grasshoppers Curih 1937—1938 Lugano 1938—1939 Grasshoppers Curih 1939—1940 Servette Zeneva 1940—1941 Lugano in 1941—1942 Grasshoppers Curih

Prepoved prestopanja atletov na Hrvaškem

Hrvaški športni vodja je podpisal poseben odlok, ki pomeni praktično toliko kakor prepoved prestopanja atletov iz kluba v klub. Uredba se glasi:

»Verificirani član športnega društva ali kluba ki je enkrat nastopil za to društvo ali klub na javnem tekmovanju odobrenem po pristojni zvezi ne more po izstopu z tega društva ali kluba biti verificiran v isti športni panogi za drugo športno društvo ali klub do nadaljnje odredbe Državnega vodje telesne vzgoje in športa«.

Izjema je napravljena edino le za igralce in tekmovalce ki služijo vojske. Državni vodja športa pa sme v posrednih upravičenih primerih na prošnjo prizadetega in z obrazložitvijo zveze izjemoma dovoliti prestop.

Pravnaite čim prej zaostalo naročnino!

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 10. februarja, ob 17.30: »Deseti brat« Red Sreda.

Četrtek, 11. februarja, ob 17.30: »Mirandolina« Premiera, Red Premierstli.

Petek, 12. februarja: Zaprto.

Jurčić-Gollia: »Deseti brat«. Dramatizacija romana v 16 slikah. Osebe: Benjamin — Bratina, graščakinja — Gabrijelečeva, Manica — Levčarjeva, Dolef — Lipah, Pišskav — Peček, Marijan — Verdonic, Martinek Spak — M. Skrbinskič, Kvas — Drenovec, Krjavelc — Cesar, Dražar — Raztresen, Krjavelc: Plut, Pol. Juvanovna, Santicinova, sodnik — Nakerst, zdravnik — Koluta, Lektorica — Kraljeva, Režiser: prof. O. Sest. scenograf: inž. E. Franz.

Carlo Goldoni: »Mirandolina«. Komedija v treh dejanjih. Dejanje se godi za časa rokokoja v Firenzi, v Mirandolininih krčmi. Osebe: Mirandolina — Danilova, vitez Rinfafretta — Jan. markiz Fortipolipi — Gregorin, grof Albalorita — Verdonic, Hortenzija in Dejanira, igralki — Gabrijelečeva in Vida Juvanovna, Fabrizio, prvi natak — Gorinšek, Pirro Podgoršek, Santo — Benedičič, Režiser: Jože Kovič, scenograf: inž. E. Franz.

OPERA

Sreda, 10. februarja, ob 17: Traviata. Izven. Gostovanje člana rimske Kraljeve Opere, baritonista Giuseppe Taddèa, Cene od 40 lir navzdol.

Četrtek, 11. februarja, ob 17: Thais. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 12. februarja, ob 17: Zemlja smelja. Opereta Red A.

Sobota, 13. februarja, ob 17: Seviljski brivec. Izven. Gostovanje člana rimske Kraljeve Opere, baritonista Giuseppe Taddèa. Cene od 40 lir navzdol.

Zaradi obolevnosti Sonje Ivančičeve je bila potrebna nenadna izprememba opernega repertoarja za bodoče dni. Namesto Seviljskega brivca z gostom Taddèem, ki je bil napovedan za sreda, bodo peli »Traviata«, v kateri bo gostoval član rimske Kraljeve Opere baritonista Giuseppe Taddèe v vlogi očeta Germonista. Violetto bo pela Vidaličeva, Alfreda — Cuden Ostala zasedba bo običajna. Predstava »Seviljskega brivca« s Taddèem bo v soboto izven abonmaja. Opozarjamo tudi na spremembo v četrtek in petek.

Vstopnice, kupljene za »Seviljskega brivca« (za sredo 10. t. m.) veljajo za »Traviata«, za isti dan. Gost Giuseppe Taddèe, član rimske Kraljeve Opere, bo pel v »Traviata« partijo očeta Germonista.

Ob svečnici se je prižgala ...

velika sveča — solnce... — Stara verovanja o zdravilni moči ognja in solnce — Zanimivi običaji

Ljubljana, 10. februarja

Svečnica velja med ljudstvom za praznik, ki je naznanja bližajočo se pomlad. Ob svečnici se že priže velika sveča, solnce, vir življenja, ki čez nekaj tednov tako veselo zagori. Svečnica je praznik luči, praznik vracajočega življenja. Ta praznik ni naš, al scle v krščanski drbi, kakor dokazujejo znanstveniki. V poganskih časih so naši predniki praznovali praznik ognja, na brž vsaj približno ob istem času kakor praznujemo dandanes svečnico. Tedaj je bil človek mnogo tesneje zvezan z naravo, zato je tudi praznikov zelo slovesno vse letne čase ter ponavljajoče se spremembe v naravi. Vsaj odsek tega praznovanja se je ohranil še v praznovanju krščanskih praznikov. Znano je, da si je Cerkev mnogo prizadevala da bi odvadila ljudi starega praznovanja v poganskih praznikov ter odpravila poganske običaje. Toda večkrat ni šlo drugače, kakor da so stare praznike prilagodili novim.

Duhovi domačega ognjišča

Znanstveniki pravijo, da praznik luči, ki je bil pozneje spremeničen v svečnico, spada med najstarejše praznike. Prvotno je bil posvečen spominu prednikov, ki žive po smrti v ognju domačega ognjišča (J. Mal. »Slovenske mitološke starine« Glednik Muzejkega društva 1940). Naši predniki so verovali, da ima vsak dom svojega hišnega duha, zaščitnika ki je imel razna imena. Slovenci so hišnega duha »domovojca«, menovali dedek, šetek ali netek. Dom je dobil svojega zaščitnika šele, ko je umrl njegov prvi gospodar. Toda, ko so zidali novo hišo, so preneli z oglišča starega doma žerjavico ali so vzidali v novo hišo lonec pepela (morda žerjavice). Tako so preneli zaščitnika starega doma v novo dom. Hišnemu duhu so tudi darovali jedi kakor pogosto dandanes tu in tam še vedno verni duše. Tako na primer v Slovenskih gorah puščajo v noči pred dnevom vernih duš vino v kozareh — »za verni duše«, kakor pravijo. V svojih stari domovini so Slovenci menovali hišnega duha tudi ščur. To ime pomeni v ruskih prapradel. Ko so se naši predniki pokristianili so jim misionarji dopovedali da na ognjišču ne živi noben duh. To, kar mislijo, da je duh, je le grd mrčes. Tako je baje nastala ime — ščurk. Tu pa hočemo povedati le, da je bilo našim prednikom ognjišče sveto ter prav za prav neke vrste hišni oltar. Sveto jim je bilo, ker so častili ognj. Še prej pa solnce. Češenje solca je počasi prchajalo na ogenj, kot podoba in posebljenje solčne luči in toplote.

Od ognja do sveč

Učenjaki pravijo, da je bila vera v božanstvo ognja ogelni kamen slovanske mitologije. Preden so se Slovani pokristianili, so vsi častili ognj kot božanstvo. Ostaline tega češtenja lahko odkrivamo še dandanes v ljudskih običajih. Zdaj se seveda ljudstvo več ne zaveda izvora starih običajev, pa tudi ne njihovega pomena. Mnogi stari običaji so se pod vplivom krščanstva tudi zelo spremenili, da jih ni več tako lahko pojasniti. J. Mal omenja, da slovanski pastirji še dandanes, zvečer, preden odnesejo domov živino, prekrizajo žerjavico na paši, da bi se ob ognju ponoči gneli angeli. Tu in tam pa tudi pogasijo ognj. Da bi si ponoči ne kurili hudič. Učenjak trdi, da se kaže staro češtenje ognja tudi v blagoslovljanju ognja naa veliko soboti. Dalje pripoveduje, da so včasih gledali na ognj kakor na nekaj živega, kar se očituje tudi iz pesmi, ki so jo prepevali pastirji, ko so plesali okrog ognja: »Zivi ognj, jari žerbec, kozderec, vse pob'ravec, vse požigavec!« (O tem pišejo »Novice« 1. 1857.) Ognj je bil torej požrešno bitje, iz česar bi menda lahko tudi sklepali, da so mu v starih časih darovali kot božanstvu. Češenje solca in ognja se je združilo, tako da sta bila solčni in ognjni bog istovetna. To sklepajo iz običaja zaigiranja kresov prav ob letnih časih, ko je solnce najvišje ali najvišje, o božiču in kresu. Znana je tudi bajka, ki pripoveduje, da se je človek za kazen spremenil v martinčka, ker je po božje častil solnce. Da so naši predniki res častili solnce, po sodbi J. Mal'a dokazujejo tudi slovanske cerkve na vrhu gričev in gor. Na vrhovih so namreč pogani častili solnce, na krajih, kjer je solnce zjutraj najprej posvitilo in ki jih je tudi zvečer najdelj zlatilo. Ko so se pokristianili, so začeli na tleh, ki so jim bila najsvetejša zidati cerkve. Na češenje solca spominjajo tudi romania k štirim cerkvicam na srednjem Koroškem, k sv. Ulriku, Magdaleni, Vidu in Lovrencu. Romanje je bilo tretji petek po veliki noči, a petek, je veljal Slovencev kot praznik, ko so bili še pogani. Gora s cerkvijo sv. Vida se je imenovala v starih časih Kozja gora (pozneje nemško Göseberg), kar ni brez pomena, kajti kosa je bila našim prednikom

simbol rodovitnosti. Kurja gora se je imenovala tista, ki je na nji nekakva sv. Lovrenca. Petelin in kura sta bila v poganskih časih soncu posvečeni živali. Prvotno je bilo treba opraviti božjo pot k vsem štirim omenjenim cerkvicam v 24 urah, torej v času solnečnega krogoteka. Ko so še po božje častili ognj, so seveda verovali v njegovo čudodelno moč. Poganske predstave o moči luči so prešle v krščanski dobi na sveče, ki jih na kmetih blagoslovljajo na svečnico za hišnega gospodarja. Zakaj za gospodarja? Učenjak pravi, da je bil gospodar v poganskih časih družinski svečenik.

Čudodejna blagoslovljena sveča

Na svečnico blagoslovljene sveče uživajo med ljudstvom veliko spoštovanje. Skrbno jih hranijo in prižgajo le ob najhuših potrebah, ko se obračajo na nebeske priprošnjke. Tako prižgajo blagoslovljeno svečo ob težkem porodu, med boleznijo otroka, v huduri in splošno je znano, da daje svečo v roke umirajočemu. Ohranjeno je še verovanje, da ima blagoslovljena sveča zdravilno moč. V poganskih časih so ljudje verovali v zdravilno, čud delno moč ognja. Verovali so tudi, da se v ognju skriva moč rodovitnosti. In zato se v nekaterih krajih dekleta skakala čez kres. Da ima ognj zdravilno moč, verujejo še dandanes v nekaterih krajih. V Slovenskih hričah je še na blaževo, dan po svečnici, v navad »čučkanje«. Ta običaj menda ni znan več nikjer drugje. Na blaževo na vse zgodaj pržge gospodar na svečnico blagoslovljeno svečo in z njo »čučka« sebe in vse člane družine, in sicer zato da bi ostali vse leto zdravi. »Čučkati« je treba tako: pržgano svečo je treba trikrat okrog žiti okrog vsakega uda in glave posebej, a pri tem mo-

raš seveda paziti, da ti sveča ne ugane. Če se »čučkaš«, se zavaruješ za vse leto, da se ne boš ranil na rokah, nogah in glavi. Tu in tam blagoslovljeno svečo premešajo tudi trikrat okrog trupa. Ta običaj menda ni zapisan nikjer v zbirkah narodopsnega blaga, ker ga znanstveniki ne poznajo ter ne omenjajo.

Ognj in zakonsko življenje

Na kult ognja spominjajo dandanes še mnogi svatovski običaji. Na deželi je že vkorenjena vera, da iz prižganih sveč pri poroki spoznamo, kakšno bo prhodnost ženina in neveste — potem, katere sveča gori čisteje. Zato ljudje med poroko pazljivo opazujejo sveče. Zveza med zakonom in ognjem je najbrž v tem, da so nekdanj verovali v moč rodovitnosti ognja (prej pa solnce, ki oplodjuje zemljo). Kako tesno so naslonjeni nekateri svatovski običaji na nekdanji solčni kult, sprevdimo iz naslednjih primerov. V nekaterih krajih vabijo na svatbo še vedno najprej goste, ki stanujejo na zahodu. Tu in tam skušajo tudi uvrstiti svatovski spredni na poti v cerkev tako, da grede proti solncu. Čprav morajo zaradi tega napraviti velik cvinek. Znan je tudi običaj, da žen in zavrti nevesto v smer solnečne poti, ko sklenejo ženitno pogodbo. Svate se sedejo za mizo, od vzhoda proti zahodu. — Odsev solnečnega kulta so tudi na dnevu strizh lončenih pos d vtisnjeni liki koleša ali krizh v krogu. To so osrečevalni solčni znaki, ki odganjajo od p sode hudobne site. Med te znake spada tudi solčno kolo kot okras na h šah Korošceh. — Kako veliko moč in p men so pripisovali nekdanj ognju in solncu, se kaže najboljše v kresnih običajih, a o njih bomo govorili ob drugi priliki.

Mars se približuje zemlji

28. novembra bo oddaljen od nas 81.000.000 km

Počasi se dviga solnce na nebu od svoje najnižje zimske poti in dnevi naraščajo. Solnce in polna luna zopet menjavata svoji vlogi, kajti čim višje se dvigne solnce na nebosklo, tem nižja je pot polne lune. Polna luna mora namreč vedno stati na spodnji strani od solca in če stoji točno proti solncu, nastane lunin mrk. Dne 20. februarja se bo pomkala polna luna skozi senčni stožec naše zemlje in zato bo nastal delni lunin mrk. Senca bo zakrivala 77% luninega premera. Čas za opazovanje tega luninega mrka v naših krajih ne bo ugoden.

Senca začne zakrivati luno ob 5.30, in največ jo bo zakrivala ob 6.38 tik pred zatonom polne lune na severozapadnem horizontu. Tako zgodaj pa ljudje neradi vstajajo in zato bodo le redki videli ta lunin mrk. Če se bo sploh videl, ker utegne biti nebo oblačno.

Solčni in lunini mrki nastajajo vedno v serijah. Tako je nastal tudi pred tem luninim mrkom 5. februarja solčni, ki je bil celo popoln, pa se v naših krajih ni videl. Videli so ga samo v ozkem pasu od Alpaške preko severne Japonske in vzhodne Sibirije. Čez pol leta pa nastane zopet solčni in lunin mrk. 1. julija bo redko obročast solčni mrk. Najbrž pa tega za-

nimivega nebesnega pojave sploh nihče ne bo opazoval, ker se bo videl samo na odprtem morju med Avstralijo in Antarktoido ter na samotnih morjih, namreč tam, kjer se le redko pojavi ladja. 14 dni pozneje pa nastane delni lunin mrk, ki bo njegovo opazovanje tudi v naših krajih zelo ugodno, ker stopi luna v jedro sence ob solčnem zahodu, tako da se bo v začetku noči mrk že videl. Letos bomo torej imeli dva solčna in dva lunina mrka. Oba solčna mrka v naših krajih ne bosta vidna, pač pa oba delna lunina mrka.

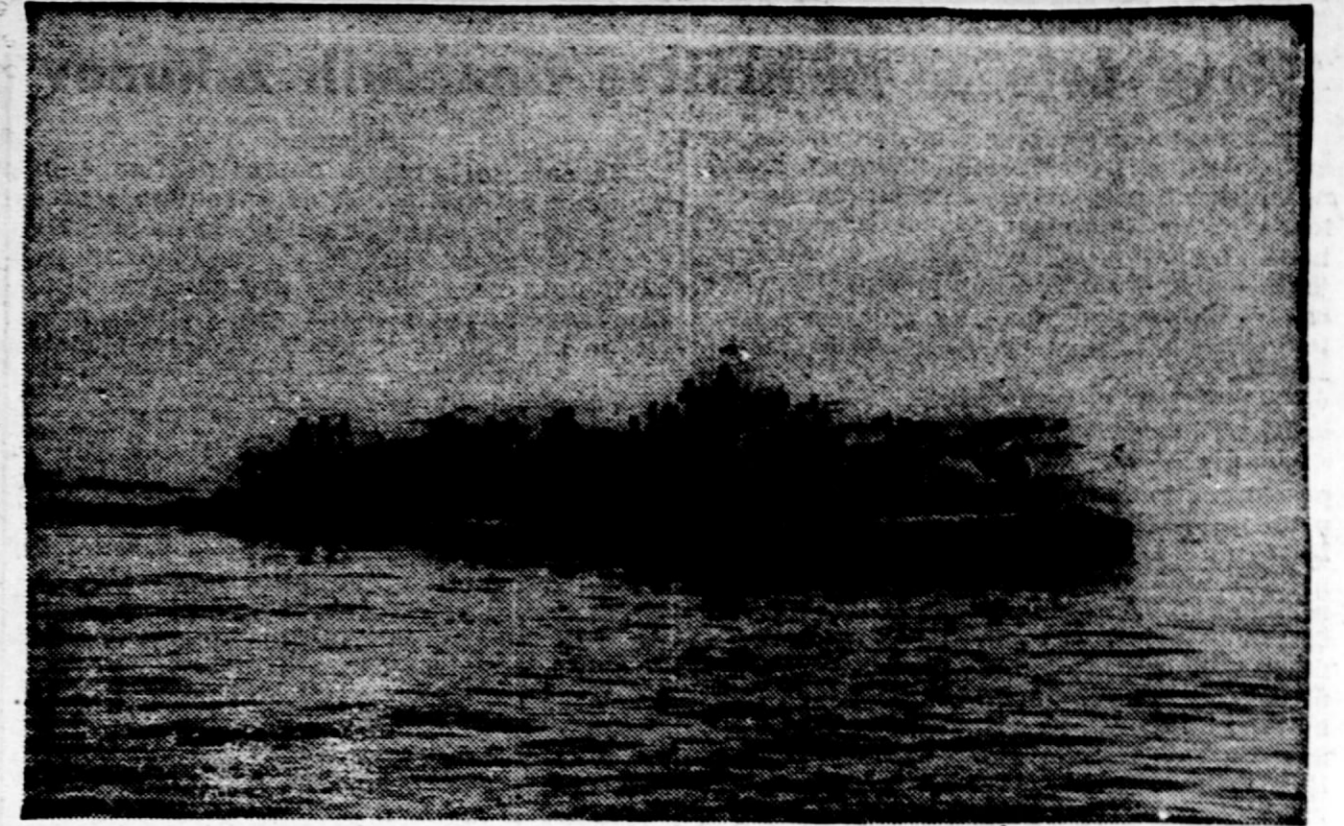
Letošnje leto nam pa prinaša še en zanimiv nebesni pojav. 6. julija se bo namreč pomikal opek lunin srp čez Venero. Ta nebesni pojav bomo lahko opazovali tudi z boljšim daljnogledom. Zanimivost letošnjega leta je tudi bližanje Marsa naši zemlji. Mars bo v takozvani opoziciji, kar se zgodi vsaki dve leti, ni pa vedno enako temveč zelo različno. Enkrat se približa Mars zemlji bolj, drugič pa manj. 28. novembra se bo približal Mars naši zemlji na 81 milijonov km tako, da ga bomo videli na nebu kot žarečo rdečo zvezdo v sozvezdju Bika blizu planeta Saturn. V tem času bo pogled na nebo »rdečno lep«, ker se bodo videli v sozvezdju Bika žareči Saturn, Mars in svetla stalnica Aldebaran.

Evropa bo jedla več rib

Na zborovanju odbora za ribe skupine »Prehrana i kmetijstvo«, družbe za jugovzhodno Evropo na Dunaju je govoril dr. Goldbeck o nalogah ribarstva v novi Evropi. Prej so smatrali ljudje v Evropi re večinioma za poslanstvo, ki ni spadata k neobhodno potrebnim živilom. V bodoče bodo pa ribe vključene v glavno prehrano. Biti si moramo na jasnem, da tudi po vojni še dolgo ne bomo imeli na razpolago toliko mesa kakor ga je bilo pred vojno. Evropa je morala namreč pred vojno uvažati krmo iz prekomorskih držav in zato je lahko redila toliko živine. Po vojni pa zvenkrat ne bo moglo računati z uvozom živalske krme in če bo hotela Evropa rediti več živine, bo morala sama skrbeti za krmo, kar bo mogoče seveda samo na račun žita. Malo je na verjetnosti da bi mogli pridlavati živalsko krmo na račun žita, ki bo tudi nujno potrebno. Zato si bo treba nač pomesti drugega. Najlažji zhog iz tega položaja bo večji konzum rib. Tako bi Evropa lahko prihranila mnogo krme. V nekaterih državah tako na Norveškem

in Japonskem že itak jedo mnogo več rib kakor v večini evropskih držav. Na Norveškem in Japonskem pride na vsakega prebivalca 40 do 50 kg rib, dočim jih pride v Nemčiji toliko samo na nekaterih primorskih mestih, dočim v južni Nemčiji konzum rib stalno nazaduje. V Nemčiji pride na prebivalca povprečno samo 12 kg rib letno. Da bi se povečal konzum rib, bi treba ljudem še dopovedati, da je tudi ribje meso dobro. Mnogi imajo namreč š predsodke in nočejo jesti rib. Na eni strani je krivo to, da ljudje ne vedo kako dobro in redilno je ribje meso, na drugi strani pa vsaj pri nas cenje previseko. Krivo je pa tudi to, da konzerviranje rib v večini evropskih držav še ni dovolj razvito da bi imeli ljudje vedno na razpolago dobro ribe po zmernih cenah.

Najboljši način konzerviranja rib je namlo zmernice pri zelo nizki temperaturi. Tako konzervirane ribe ohranijo vse svoje naravne lastnosti. Seveda so pa potrebne za to najmodernejše naprave, dredišče ulite ribe iz morja naravnost v ledenice, odnosno v posebne hladilne vage.

Italijanski MAS odhajajo na vojna dejanja v Sredozemsko morje

S takimi napravami, ki so precej drage, bo pa treba počakati do konca vojne. Vsekakor bo morala prehrana evropskega prebivalstva takoj po vojni računati z večjim konzumom rib in temu primerno tudi ukreniti vse potrebno, da ne bo nastalo preobčutno pomanjkanje mesne hrane.

Zunanja trgovina Hrvatske

Po zlomu Jugoslavije se je razvijala zunanja trgovina Hrvatske skoraj izključno na podlagi klirringa. Na hrvatsko proizvodnjo je močno vplivalo veliko povpraševanje inozemstva po sirovinah vseh vrst. Od 1. oktobra 1941 do 30. septembra 1942 je uvozil »Hrvatska 642.951 ton blaga v vrednosti 5.004.000.000 kun. Največ blaga je uvozila iz Nemčije, Italije, Protektorata, Rumunije, Madžarske, Srbije, Švice, Slovaške, Portugalske in Nizozemske. Izvozila je pa v tem času 1.119 milijonov ton blaga v vrednosti 174.7 milijonov kun. Na drugem mestu je Italija, za njo Protektorat, Srbija, Švica, Mažarska in Rumunija. Hrvatski izvoz v Nemčijo močno valovi, dočim teče uvoz iz Nemčije skoraj enakomerno. Največji je bil hrvatski izvoz v oktobru in decembru 1941, ko je izvažala v Nemčijo tobak. Hrvatska zunanja trgovina je bila v gospodarskem letu 1941/42. pisivna za 75,5 milijonov kun.

Röntgenovi žarki — delo rakijuča

Kakor moramo vedno velikih izumov in odkritij pripisati golemu naključju, tako je bilo tudi z rentgenovimi žarki. Neki laborant, ki je delal po navodilih velikega fizika Wihema Conrada Röntgena v njegovem laboratoriju, je nekod slučajno postavil roko pred žarke rentgenove aparata. In kot prvi človek na svetu je videl lastne kosti. Seveda je to takoj povedal svojemu predstojniku in tako je bila odkrita važna lastnost rentgenovih žarkov.

Reja praščev v Ukrajini

Nemški komisar za Ukrajino je izdal nova navodila glede rejje praščev. Kmetovalcem proroča, naj rede prvenstveno take prašče, ki se večinoma pasu zunaj. Da jih ni treba krmiti doma v hlevih. Da bi se prihranilo čim več krme in da bi se preprečila nevarnost svinjske kuge, bodo imeli kmetovalci rediti prašče samo v najnižih krdel h po 15 do 30. Samo plemenitih svinj bo lahko redil kmetovalec 50. Za gospodarsko leto 1943-44 je določeno, da bo smel vsak kmetovalec zadržati po enega praščka, če bo obenem ena debelejša oddal. Zato bo že letos splošni veliko povpraševanje po mladih praščkih.

Daber nauk

Pred stoletji je neki japonski cesar razvil v svoji palači 20 zelo dragocenih ocelanastih vaz. Ker so bile to velike metnine, jih je cesar skrbno čuval. Narega dne mu je pa nerodni sluga eno razbil. Razjarjeni vladar je nesrečnega obsodil na smrt. Tedaj je pa prišel v cesarjevo palačo sivolas duhovnik in ponudil se je cesarju, da mu bo razbito vazo »zlepil« tako dobro, da se ne bo poznalo, da je bila razbita. Cesar sam ga je odvedel v sobo, kjer je imel razstavljene vazе. Tam je pa »vignil« svečenik pal'co in še preden ga je pogel presenečenj vladar zadržati, je razbil vse njegove dragocene vazе. — Nevedeč kaj si pa storil? — je zakričal ce-

sar. Svečenik mu je pa mirno odgovoril: »Storil sem samo dolžnost. Eden tvojih podložnikov bo zgubil glavo zaradi ene same vazе. Hotel sem preprečiti, da bi doletela enaka usoda še druge tvoje podložnike. Naj ti zastoduje moje življenje. Cesar si je pa potem premislil, zahvalil se je pogumnemu svečeniku za dober nauk, na smrt obsojenega služabnika je pa pomilostil.

V zrcalu anekdot Aristide Briand

Aristide Briand je nekod izjavil — tako so vsaj pravili njegovi prijatelji Boncouru — da je Boncour utopist. Ko sta se pozneje oba državnika srečala v parlamentu, je dejal Boncour Briandu: — Dragi predsednik, slišal sem, da ste trdili, da sem utopist. Zelo bi me veselilo, če bi mi pojasnili, kako utemeljujete svojo trditve. — Tega nisem nikoli trdil, — je odgovoril Briand. — Nasprotno, vedno sem trdil, da ste realisti. — Boncouru se je po teh besedah takoj zjasnil obraz, toda Briand je hudomušno nadaljeval: — ...realist, ki nikoli ne realizira svojih načrtov.

Hans Moser

Ko je prišel Hans Moser nekoga dne na obisk k svojemu prijatelju, ki je imel v bližini Dunaja posestvo, ga je napadel domači petelin in ga pošteno oključval. Bojevitega petelina so takoj zaklali in zvečer je bila pečenka že na mizi. Čim je prišla gospodinja klicat ogsta in svojega moža k večerji, je Hans Moser odhiti v jedilnico in pohrustal vsega petelina. Ko so pršili domači k mizi, so bile v skledi samo še kosti. Moser je pa mirno sedel in si gladi trebuh. — Kaj si pa storil? Vse si pojedel sam? — se je začudil gospodar. — Vidim, da si poosebna požrešnost. — To ni požrešnost, drugi moj, temveč osveta, — je odgovoril Moser.

Charlie Chaplin

Leto dni po svoji prvi ženitvi se je obrnil Charlie Chaplin na »Klub samcev« prošnje, naj ga ponovno sprejme. — Ne moremo te sprejeti, — so mu odgovorili. — Izneveril si se nam. Zdaj imaš ženo namesto kluba. — In vendar bi me lahko sprejeli, — je prosil Chaplin. — Služil vam bom za zastraševalni primer in če me bodo imeli člani stalno pred očmi, ne bo nikomur več prišlo na misel oženiti se.

Horace Vernet

Slavni francoski slikar Horace Vernet se je peljal nekod s kmetov v Pariz. V »stem kupeju« sta se peljali tudi dve dami, ki sta ga menda spoznali ter začeli takoj govoriti o njegovi starosti in zunanosti. Vernet je to jezilo in sklenil je osvetitvi se. Ko je vlak prvozil v predor, je glasno poljubil svojo rko. — Čim je vlak prvozil iz predra, eta jeli dami od'ati druga drugo, da se je dala Vernetu poljubiti. Na kolodvoru v Parzu je pa dejal Vernet hudomušno: — Še dolgo si bom bellil glavo v vprašanjem, katere izmed vaju me je v predoru poljubila.

FIZIKA

— Starč, povejte nam primer, na katerem bomo videli, kako toplota stvari raztegne, mraz pa skrči, — pravi učitelj v šoli. — Poleti so dnevi mnogo krajši kakor pozimi, — odgovori učenec.

GEORGES OHNET:

2

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Tudi nanj zamotan in manj škodljiv izdelek bi bil sprevil zdravega in krepkega človeka v razmeroma kratkem času v epileptično stanje. To je bilo brezobzirno zastrupljanje. Polcija je preiskala kleti, kjer je dobrodušni Vernier izdeloval svoj liker. Našla je kaj enostavn material: steklenice, esence, alkohol in razne praške. Vse to ni napolnilo niti navadnega ročnega vozička. Po Vernierovi krivdi je imela bolnica sv. Ane že več bolnikov, kakor je tehtal vse njegov material za izdelovanje likerjev letigranov.

Pozvan pred policijsko sodišče je bil ta grešnik tako miren, in je tako nepričevalno govoril o svojem kesanju, da so sodniki verjeli njegovi redolnosti. Kakor sicer vse svoje življenje je vzbujal v najtežjih trenutkih najboljši vtis. Nebo ga je bilo obdarovalo s krinko poštenjaka s prijatnim in prepričevalnim glasom. V teh časih, ko je resnična krepost tako redka, tudi ni treba nič drugega, če

hoče tisti, ki ima slabo vest zaradi najgrših dejanj, doseči visok položaj.

Svoje prvo srečanje s pravico svoje domovine je opravil Vernier z denarno globo petsto frankov in naročilom, da mora pribiti sodbo na vrata svojega podjetja. Zadovoljno si je oddahnil. Njegov zagovornik — dal se je namreč zagovarjati po odvetniku in že zato bi moral biti obsojen — mu je namigaval, naj se pripravi na šest mesecev ječe. Vrnil se je torej v ulico de Tourville v mirno vestjo moža, ki je prepričan o svoji nedolžnosti prav zato, ker ga niso vtaknili pod ključ. Vneto je zadrževal, da so njegovi nameni do francoske vojske pošteni in čisti, obenem je pa na vse načine namigaval, da smatra istega majorja za osla. Vendar je pa izpremenil svojo mešanico, izpuštil je praške, zato pa zvišal stopnjo alkohola.

Število njegovih odjemalcev se je podvojilo. Lahko bi rekel, da je ob trenutku, ko so ljudje zvedeli, da Vernier zastruplja svoje goste, blažna ljubezen do njegovih likerjev narasla, kakor da drvi množica pijancev, gnetočih se v njegovi krčmi, prostovoljno v naročje duševnega razkroja in smrti. Zaman je izposloval vojaški zdravnik, ki se mu je bila oglasila vest, še več uradnih preiskav njegovih izdelkov. V njh ni bilo nič drugega, razen alkohola, močnega tako da bi bil razjedal firmo na mizi ali pregal sukno uniforme. Toda to je bil vsakdanji izdelek. Ni bilo zakonske podlave, da bi mogla oblast zavreti Vernierovo podjetje in tako se ni dalo nič storiti.

Vernier je pa ta čas videl, da njegova trgovina razveseljuje napreduje. Previdnost sama je bila na njegovi strani kakor da ni storil še nikoli nič slabega. Toda njegov ponos se zaradi tega ni napihnil. Prej je razmišljal, kako bi podvojil svoje premoženje. In ta čas se je seznanil z možem, ki ga je bila sama usoda poklicala, da bi odprl njegovi morilski obrti tisto široko polje, ki je prineslo škodo vsemu človeštvu.

Seznani se je z Mareuilom. To je bil mož brez poklica, pustolovec, loveč neprestano po pariških ulicah tistih deset frankov, ki jih je potreboval vsak dan, da je mogel živeti s svojo sestro v tesnem stanovanju v ulici des Batignolles. Koščen, zagorel in izmozgan, kakor vsak pravi Francoz z juga je bil poskusil že vse mogoče, celo literaturo se je bil lotil, toda uspeha ni dosegel nikjer. Bal se pa ni, nobene vloge samo če se mu je obetalo kaj dob čka.

In vendar je bil to poštenjak, ki bi ne bil storil bi znajmo nič žalega in mu ne vzel niti beliča, razen če bi šlo za dobiček pri poštemem poslu. Opehrti človeka pri kupčiji je pa smatral za eno svojih prvih dolžnosti, malone za nujnost, združeno z njegovim negotovim poklicem. Bil je trezen, trmast in svojeglav kakor osel. Zelo rad je imel svojo sestro Felicito in pred seboj je videl samo en cilj: Zagotovitvi ji mirno in zadovoljno bodočnost.

Preživljala se je dokaj bedno s šivanjem perla v svoji tesni sobici, dočim je iskral Mareuil svoje bodoče premoženje na lesnem hodniku glavnega mesta. Tistega dne, ko ga je privedla muhasta usoda v ulico Tourville, je zbiral oglase za neko oglasno

pisarno. Zavil je v zakotno Vernierovo kavarno in ko mu je ponudil lastnik kupico svojega slovečega »Pruneleta«, je prav rad navezal z njim pogovor. Vernier je na vso moč hvalil in poveličeval svoj liker in Mareuil se je čudil, da mu še ni prišlo na misel razglasiti tako redke vrline te pijače v dnevnem tisku. Začel je svoj običajni slavospev:

— Reklama, gospod, mar ni to najmočnejša, da, celo edina gonilna sila naše dobe? S pomočjo reklame, gospod, lahko predstavite volilcem popolnega tepeca kot človeka čudovite nadarjenosti in ga spravite do ministrskega stolčka. Z reklamo... Glejte, gospod, reklama je kaj enostavna stvar... Preskrbim vam v svojih listih primeren oglas za ves mesec ali če hočete samo za teden dni... In nič vas to ne stane.

— Nič? — je vzkliknil Vernier vesel te obljube.

— Kaj pa dobite za svoj trud vi?

— Takoj boste razumeli vse mehanizem tega trgovskega posla... Svojo reklamo vam nudim kot jamstvo... Vi bi mi plačali za to deset centimov od vsake steklenice »Pruneleta«, prodane izven vašega podjetja.

Vernier, ki je dotlej prodajal svoje opojne pijače samo za vrati svoje točilnice, je vprašujoče in oklevajoče motril svojega zgovornega gosta. Mislil si je: Rad bi me opeharil. Ne vem pa še, kako. Toda opeharjem boš ti sam. Kakšna nevarnost mi preti pri tem? Če bi ničesar ne prodal, bi ti pač ničesar ne plačal. Če bi na slučajno bila reklama učinkovita... bom pač prodajal.